

www.amu.edu.az

TƏBİB

Təsisçi: Azərbaycan Tibb Universiteti

Qəzet 1933-cü ildən çıxır

№-11 (1728) 15 iyun 2021-ci il

ATU daha bir Türkiyə universiteti ilə əməkdaşlığı genişləndirir

Professor Gəray Gəraybəyli: "Beynəlxalq əlaqələrin inkişaf etdirilməsi universitetimiz üçün prioritet istiqamətlərdən biridir"

səh. 2

Əsas tibb təhsili ixtisasları üzrə yekun dövlət attestasiyası məcburidir

Məlum olduğu kimi, ötən ildən başlayaraq, Nazirlər Kabinetinin müvafiq qərarlarına əsasən, ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrində tədris və təlim-tərbiyə prosesi distant (məsafədən) formada təşkil edilmişdir. Cari tədris ilinin payız semestrinin imtahan sessiyası da onlayn şəkildə həyata keçirilmişdir.

Hazırda xüsusi karantin rejimi davam etdiyinə görə Təhsil Nazirliyinin təklifinə əsasən, Nazirlər Kabinetinin 5 iyun 2021-ci il tarixli qərarına uyğun olaraq, cari tədris ilində də orta ixtisas təhsili pilləsində (bütün ixtisaslar üzrə) və ali təhsil pilləsinin bakalavriat səviyyəsində (xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar və əsas (baza ali) tibb təhsili ixtisasları istisna olmaqla digər bütün ixtisaslar üzrə) tələbələrin yekun dövlət attestasiyası üzrə biliyinin qiymətləndirilməsinin təhsil müddətində əldə etdikləri nəticələr (Ümumi Orta Müvəffəqiyyət Göstəricisi) əsasında aparılması məqsədmü-vafiq hesab edilmişdir.

Bununla əlaqədar Nazirlər Kabinetinin müvafiq qərarlarına lazımi dəyişikliklər olunmuşdur. Belə ki, qərara əsasən, orta ixtisas təhsili pilləsində bütün ixtisaslar üzrə, bakalavriat səviyyəsində isə xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar və əsas (baza ali) tibb təhsili ixtisasları istisna olmaqla digər bütün ixtisaslar üzrə tədris planının bütün şərtlərini yerinə yetirmiş tələbələr təhsil müddətində əldə etdikləri nəticələrə (ÜOMG) uyğun olaraq dövlət attestasiyasından keçmiş hesab olunurlar. Bakalavriat səviyyəsində xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslar və əsas (baza ali) tibb təhsili ixtisasları üzrə yekun dövlət attestasiyası isə məcburidir. Bu ixtisaslar üzrə magistratura səviyyəsində də yekun attestasiya məcburidir. Magistratura səviyyəsində tədris planının bütün şərtlərini yerinə yetirmiş tələbələr yekun attestasiyaya buraxılırlar. Magistrlik dissertasiyasının məzmununa, yazılmasına, təqdim edilməsinə və müdafiəsinə qoyulan tələblər ali təhsil müəssisəsinin Elmi Şurası və Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası tərəfindən Təhsil Nazirliyi ilə razılaşdırılmaqla müəyyənləşdirilir.

17 iyun - Tibb İşçilərinin Peşə Bayramı Günüdür

İnsanlara keyfiyyətli tibbi xidmətin göstərilməsi üçün Azərbaycanda bütün imkanlar var

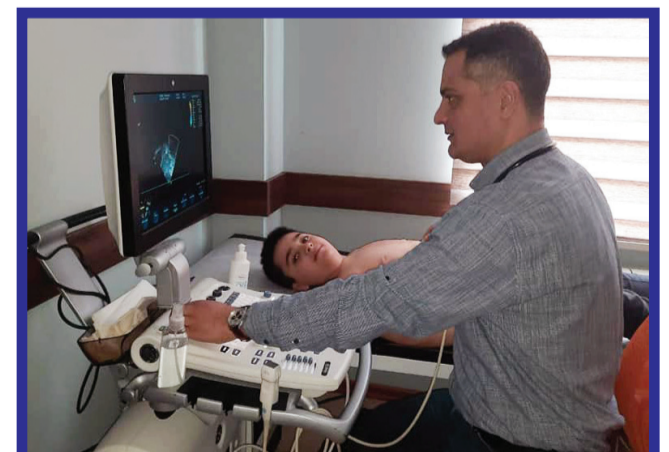
səh. 4

Əcnəbi tələbələr Qarabağda

səh. 5

Gənc həkim ağır əməliyyatı uğurla həyata keçirib

səh. 7

"Uşaqları erkən yaşlarında kardioloji müayinə etdirmək vacibdir"

Pediatrik-invaziv kardioloq Elşən Rzayev Vətən Müharibəsində tibb xidməti zabiti kimi iştirak edib

səh. 6

Milli qurtuluşdan başlanan möhtəşəm yol

Ötən əsrin 80-ci illərinin sonlarında genişlənən milli azadlıq hərəkatı 1991-ci ilin oktyabrında Azərbaycanın öz müstəqilliyini əldə etməsi ilə nəticələndi. Lakin müstəqilliyin ilk illəri heç də asan olmadı. Ölkədə siyasi hərc-mərclik, xaos, qarşıdurma hökm sürürdü.

Ən böyük təhlükə isə 1993-cü ilin iyunundakı Gəncə qiyamı idi. Sürət Hüseynovun nəzarəti altında olan hərbi hissənin hakimiyyətə itaətsizliyi ölkəni tamamilə xaosla sürükləmişdi. Azərbaycan vətəndaş müharibəsi təhlükəsi ilə üz-üzə qalmışdı. Belə bir vəziyyətdə xalq o vaxt Naxçıvanda yaşayan Heydər Əliyevə üz tutdu və onu Bakıya dəvət etdi. Xalqın çağırışına səs verən, dövlətin gələcək taleyinə biganə qalmayan Heydər Əliyev Bakıya dönərək respublikada yaranmış hakimiyyət böhranının aradan qaldırılması istiqamətində əməli fəaliyyətə başladı.

Xalqın təkidli tələbi ilə ikinci dəfə hakimiyyətə qayıdan Heydər Əliyev iyunun 15-də Azərbaycan Ali Sovetinin sədri seçildi. Həmin dövrdən etibarən ölkədə bütün istiqamətlərdə tüğyan edən tənəzzülün qarşısı alındı, Azərbaycanın inkişafını təmin edən böyük addımlar atıldı. Onun müdrikliyi və qətiyyəti sayəsində Azərbaycanda vətəndaş qarşıdurmasına birdəfəlik son qoyuldu, ölkəmiz xaosdan, siyasi çəkişmələrdən, sosial-iqtisadi böhrandan xilas oldu. Heydər Əliyev qısa bir müddətdə bütün qüvvələri səfərbər edərək, Azərbaycanı təhdid edən təhlükələri aradan qaldırdı. Ən başlıcası, separatçıların qarşısı alındı, qanunsuz silahlı dəstələr ləğv edildi. Beləliklə Heydər Əliyevin siyasi iradəsi, uzaqgörən siyasəti Azərbaycanı parçalanmaq təhlükəsindən qurtardı. Getdikcə dünya dövlətlərində, beynəlxalq aləmdə müstəqil Azərbaycana bir inam, etibar yaranmağa başladı.

Heydər Əliyevin müdrikliyi sayəsində Azərbaycan siyasi çəkişmələrdən, sosial-iqtisadi böhrandan xilas olaraq, inkişaf yoluna qədəm qoydu

Qısa vaxt ərzində ölkədə keçirilən siyasi islahatlar uğurlu oldu. Lakin müstəqil bir respublika üçün iqtisadi müstəqillik də əsas amillərdən biri idi. Odur ki, Heydər Əliyev iqtisadi islahatları önə çəkdi. Bu islahatlar nəticəsində böyük inkişaf və tərəqqi yoluna qədəm qoyuldu. Əldə olunan nailiyyətlər insanların güzəranının yaxşılaşdırılması ilə yanaşı, həm də ölkənin iqtisadi gücünü artırmış oldu. Bir çox xarici sərmayədarlar Azərbaycana böyük maraq göstərməyə başladı. Uğurla həyata keçirilən neft strategiyası Azərbaycanın inkişafında böyük rol oynadı. Qısa vaxtda ölkənin təhsil, səhiyyə, mədəniyyət sahələrində də böyük inkişaf başladı. Tənəzzül və durğunluq aradan qaldırıldı. Azərbaycanda modern bir dövlət qurulmuş oldu.

Heç tərəddüd etmədən demək olar ki, Azərbaycanın bugünkü inkişafı və tərəqqisi 1993-cü ilin iyunundan başlamışdır. Tarix göstərdi ki, xalq öz seçimində, Heydər Əliyevi Bakıya, hakimiyyətə dəvət etməkdə yanılmayıb. Odur ki, xalqımız dövlətçilik tariximizə Milli Qurtuluş Günü kimi daxil olmuş bu günü seve-sevə qeyd edir. 1997-ci ilin 27 iyununda Milli Məclisin qərarı ilə 15 iyun Milli Qurtuluş Günü kimi rəsmiləşdirilmişdir. Milli Məclisin həmin tarixli qərarın-

da deyilir: "Azərbaycan xalqının azadlığının, müstəqil dövlətçiliyinin müqəddəratının həll edildiyi ən ağır günlərdə Heydər Əliyevin öz xalqının iradəsinə tabe olaraq ölkə rəhbərliyinə qayıtması, əslində, onun müstəqil Azərbaycan Respublikasını, Azərbaycan xalqını, milli azadlıq hərəkatında qazanılmış tarixi nailiyyətləri məhv olmaqdan xilas etmək kimi çox çətin və şərəfli bir missiyanı könüllü olaraq öz üzərinə götürməsi idi. Bu, sözün əsl mənasında, "ömrümün qalan hissəsini də xalqıma qurban verirəm" deyib meydana atılan böyük ürəkli Vətən oğlunun öz xalqı, öz Vətəni qarşısında misilsiz fədakarlığı idi".

Müasir müstəqil Azərbaycan ulu öndər Heydər Əliyevin layiqli davamçısı olan Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə uğurla inkişaf edir, ardıcıl nailiyyətlər qazanaraq yeni zirvələr fəth edir. Məhz onun rəhbərliyi altında müzəffər ordumuzun 30 ilə qədər erməni işğalı altında qalan torpaqlarımızı 44 günlük Vətən müharibəsi ilə azad etməsi xüsusi qeyd edilməlidir. Bununla ulu öndərin xarici və daxili siyasətini uğurla davam etdirən prezidentimiz öz adını müqəddəs tariximizə əbədi həkk etdi.

Fəxrəddin Məmmədov
İctimai fənlər kafedrasının professoru

ATU daha bir Türkiyə universiteti ilə əməkdaşlığı genişləndirir

Professor Gəray Gəraybəyli: "Beynəlxalq əlaqələrin inkişaf etdirilməsi universitetimiz üçün prioritet istiqamətlərdən biridir"

Azərbaycan Tibb Universitetinin rektoru, professor Gəray Gəraybəyli Türkiyənin Altınbaş Universitetinin rektoru, professor Çağrı Erhanı qəbul edib.

Qonağa rəhbəri olduğu təhsil müəssisəsi haqda məlumat verən G.Gəraybəyli bildirdi ki, universitetin 6 fakültəsi var. Hazırda ATU-da 7 mindən çox tələbə təhsil alır ki, onların da 2 min nəfərdən çoxu xarici tələbədir. Bu göstəriciyə görə, ATU ölkə universitetləri arasında birinci yerdədir.

Rektor qeyd edib ki, ötən il ATU-da iki yeni ixtisas açılıb: tibb bacısı və fizioterapist. Bundan başqa, iki əlavə magistratura ixtisası təşkil olunub: tibbi psixiatriya və tibbi menecment. Həmçinin 2020-ci ildən başlayaraq, universitetdə ilk dəfə Azərbaycan vətəndaşları üçün ingilis dilində tədris həyata keçirilir.

ATU-nun rektoru əlavə edib ki, universitetin özünün 4 klinikası - Tədris Cərrahiyyə, Tədris Terapevtik, Tədris stomatoloji və Onkologiya klinikaları fəaliyyət göstərir və hər biri müasir avadanlıqlarla təchiz olunub. Tələbələr burda klinik dərslərini keçirlər.

Onun sözlərinə görə, beynəlxalq əlaqələrin genişləndirilməsi ATU üçün prioritet istiqamətlərdən biri-

dir: "Təbii ki, bu məsələdə Türkiyə universitetləri ilə olan əlaqələr ilk sırada durur. İnanıram ki, bu görüşdən sonra bizim əməkdaşlıq müqaviləmiz daha işlək olacaq. Hesab edirəm ki, müqavilə əsasında artıq ciddi şəkildə qarşılıqlı elmi işlərin aparılmasına baxılmalıdır. İki qardaş ölkə arasında gediş-gəlişin rahat olması və dil maneəsinin olmaması bu məsələdə böyük bir üstünlükdür".

Rektor Çağrı Erhan qeyd edib ki, Altınbaş Universiteti Türkiyədəki Vəqf universitetləri arasında xarici tələbə sayına görə birinci yerdədir: "Mən də o fikirdəyəm ki, memorandum əsasında tələbə və müəllim mübadiləsinə başlamalıyıq. Onsuz da bizdə azərbaycanlı tələbələr təhsil alır. Tibb, diş həkimliyi və əczaçılıq kimi eyni fakültələrimiz var. Diş həkimliyi üzrə bu il ilk məzunlarımız olacaq. Bundan başqa, bir klinikamız və on şöbəli Tibb xidmətləri məktəbimiz var. İnanıram ki, bu görüşdən sonra qarşılıqlı fəaliyyətimiz daha səmərəli olacaq".

Görüşdə ATU-nun Ümumi işlər üzrə prorektor Tahir Vəliyev, Beynəlxalq əlaqələr üzrə prorektor Orxan İsayev, Altınbaş Universiteti Biznesin idarə edilməsi fakültəsinin dekanı Ali Argun Karacabey, beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin müdiri Nur Eradlı iştirak ediblər.

Rektor Dövlət imtahanlarının gedişini izləyib

İyunun 9-dan etibarən Azərbaycan Tibb Universitetində (ATU) Dövlət buraxılış imtahanlarına start verilib. Universitetin rektoru, professor Gəray Gəraybəyli Müləcə-profilaktika fakültəsinin buraxılış kurs tələbələri üçün keçirilən imtahanları izləyib.

Xatırladaq ki, ATU-da yekun attestasiya Nazirlər Kabinetinin qərarına əsasən keçirilir. Bacarıq imtahanları əyani olaraq, test imtahanları isə onlayn formatda təşkil ediləcək. İlk mərhələdə tələbələrin bacarıqları, növbəti mərhələdə isə nəzəri bilikləri qiymətləndiriləcək. İmtahanlar iyunun 30-a qədər davam edəcək.

Professor G.Gəraybəyli Obyektiv Strukturlaşmış Klinik İmta-

hanları (OSKİ) vermiş, eləcə də hələ imtahanları olmamış tələbələrlə söhbət edərək, onların fikir və təkliflərini dinləyib, proses gedən kabinetlərlə tanış olub.

İmtahandan uğurla çıxan tələbələri təbrik edən rektor, pandemiya vəziyyəti ilə əlaqədar sualların azaldıldığını, test imtahanlarının onlayn keçirildiyini nəzərə çatdırıb.

Azərbaycan Tibb Universitetinin Böyük Elmi Şurasının növbəti iclası keçirilib. Onlayn formatda təşkil olunmuş iclası açan ATU-nun rektoru, professor Gəray Gəraybəyli ölkəmizdə vaksinasia prosesinin müvəffəqiyyətlə aparıldığını, müraciət edənlərin getdikcə çoxaldığını və bu tədbirlərin epidemioloji vəziyyətə müsbət təsir göstərəcəyini vurğulayıb. Rektor bütün kafedralarda və şöbələrdə çalışan əməkdaşların vaksinasia prosesinə cəlb edilməsinin zərurətini bildirib.

Bu günlərdə dünyasını dəyişən Travmatologiya və ortopediya kafedrasının professoru Əhməd Əhmədzadənin xatirəsi yad edildikdən sonra iclasda müzakirəyə çıxarılan məsələlər diqqətə çatdırılıb. Əvvəlcə "Azərbaycan Tibb Universitetində 2020/2021-ci tədris ilində buraxılış Dövlət Attestasiyasına və yaz sementinin imtahan sessiyasına hazırlığın vəziyyəti, imtahanların müvafiq keçirilməsində kollektivin vəzifələri" mövzusunda Tədris və Mualim İşləri üzrə prorektor, professor Sabir Əliyevin hesabat məruzəsi dinlənilib.

S.Əliyev ali təhsil müəssisələrində 2020/2021-ci tədris ilinin yaz sementinin imtahan sessiyasını təşkil etmək məqsədilə təhsil nazirinin "Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi haqqında Əsasnamə"nin müvafiq bəndini rəhbər tutaraq imzaladığı emrlə istər tədris hissəsi və dekanlıqlar, istərsə də kafedrlər qarşısında konkret vəzifələr qoyulduğunu bildirib. Bununla yanaşı, əmrin icrası ilə bağlı bəzi çatışmazlıqların olduğunu da diqqətə çatdırıb. O, testlərin hazırlanmasının dəfələrlə ayrı-ayrı kafedralara və onların ekspertlərinə tapşırılmasına baxmayaraq, bəzi kafedralarda bu məsələyə dair problemlərin mövcudluğunu təəssüflə qeyd edib: "Xatırlatmaq istərdim ki, əvvəlki illərdə testlərin hazırlanmasında olan qüsurlara və bəzən tədris intizamının pozulmasına görə nəinki müəllimlər, hətta kafedra müdirləri vəzifələrindən kənarlaşdırılmışdır. Təəssüf doğuran odur ki, illərdir bu məsələ ayrı-ayrı fakültə şuralarında və Böyük Elmi Şurada müzakirə olunsada da, bəzi kafedralar İmtahan Mərkəzinə testlərin verilməsini gecikdirir və bu testlərdə ciddi qüsurlar aşkarlanır. Təməl fənləri üzrə, demək olar ki, belə bir problem mövcud deyil. Lakin çox təəssüf ki, kliniki kafedralarda bu məsələlərə bəzi kafedra müdirləri və ekspertlər ciddi yanaşmırlar. Məsələn, keçən semestrde Ailə tēbətē kafedrasında hazırlanan testlərin qaydasında olmaması ilə bağlı göstəriş verilsə də, bu semestrde də həmin kafedra testlər vaxtında hazırlanmadı və İmtahan Mərkəzinə verilməsi gecikdirildi. Təbiidir ki, biz gələcəkdə testlərin tərtib olunması, onların məxfi saxlanması baxımından yeni qaydaların hazırlanması üzərində işləmək məcburiyyətindəyik".

Artıq bir neçə ildir ki, kredit sistemi ilə təhsil alan tələbələrle imtahanların universitetdə yaradılmış Virtual Test Mərkəzinin köməyi ilə mərkəzləşdirilmiş şəkildə aparıldığını söyləyən prorektor, 2020/2021-ci tədris ilində ilk dəfə olaraq I-III kurslarda aralıq sorğuların nəticəsinin bu günlərdə rektoryanı şurada geniş müzakirə olunduğunu bildirib. O, xarici tələbələrle işin yüksək səviyyədə qurulmasının yenə də prioritet məsələ olduğunu, bu sahəyə cavabdehlik daşıyan de-

ATU-da islahatların əsas məqsədi tədrisin keyfiyyətini yüksəltməkdir

Böyük Elmi Şurada universitetimizin uğurları ilə yanaşı, neqativ hallara da diqqət ayrılıb

kanlığın dünyanın müxtəlif ölkələri və universitetləri ilə əlaqələri daim genişləndirdiyini vurğulayıb: "Xarici ölkələrdən universitetimizdə təhsil almaq üçün müraciət edən tələbələr sayı ildən-ilə artır. 2020/2021-ci tədris ilinin 24.05.2021-ci il tarixə olan statistikasına görə, ATU-da 35 ölkədən 2028 nəfər tələbə təhsil alır ki, bunlardan da Türkiyə Cümhuriyyətindən YÖK yolu ilə təhsil alanların sayı 89 nəfərdir. Bundan əlavə, 48 nəfər əcnəbi vətəndaş rezidenturada təhsil alır.

ATU-da tədrisin ingilis dilində aparılması xarici ölkə vətəndaşlarının universitetimizə cəlb olunmasında böyük əhəmiyyət kəsb edir. Xarici tələbələrle iş üzrə dekanlığın yerinə yetirdiyi vacib işlərdən biri də tələbələrə Bakı şəhərində müvəqqəti yaşamaq hüququnu təmin etmək üçün Dövlət Miqrasiya Xidməti ilə sıx əlaqə saxlayaraq, onların qeydiyyatını təşkil etməkdir. Dekanlığ tez-tez yataqxanada yaşayan əcnəbi tələbələrə məişət şəraiti ilə maraqlanır və problemlərinin yerində həll olunması üçün səy göstərir. Tədris ili ərzində tələbələrə yaşayış şəraitinin yaxşılaşdırılması universitetimizin rektorunun və Xarici tələbələrle iş üzrə dekanlığın daim diqqət mərkəzində olmuşdur".

Rektorun müvafiq əmri ilə təsdiq edilmiş ayrı-ayrı fakültə və kurslar üzrə imtahan-məqbul şəbəkəsi haqqında məlumat verən S.Əliyev "Təhsil haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun qəbulundan sonra tibb təhsilinin əsas və rezidentura təhsilindən ayrıldığını, 2011-ci ildən başlayaraq ölkədə rezidentura təhsilinə start verildiyini xatırladı: "Ənənəvi olaraq rezidenturaya qəbul imtahanları Dövlət Attestasiyasından sonra aparılırdı. Artıq bir neçə ildir ki, rezidenturaya qəbul imtahanları 2 mərhələdə aparılır və hər mərhələ 100 balla qiymətləndirilir. Cari tədris ili üçün I mərhələ – baza tibb fənləri üzrə imtahanlar 2020-ci ilin may və avqust aylarında aparılıb, II mərhələ – klinik fənlər üzrə isə 2021-ci il sentyabrın 20-nə planlaşdırılır. Rezidenturaya ötən il qəbul üçün 1428 nəfər sonuncu kurs tələbəsi və əvvəlki illərin məzunları müraciət etmişdir ki, onlardan 31 nəfəri xarici ölkələrdə təhsil müəssisələrini bitirənlərdir. Səhiyyə Nazirliyi ilə razılaşdırılaraq, I mərhələ üzrə müsabiqə şərti 40 bal saxlanılmışdır. Sənəd verənlərin böyük əksəriyyəti universitetimizin məzunları və ya sonuncu kurs tələbələridir. Toplanmış ən

yüksək bal 83 olmuşdur. Qeyd etmək lazımdır ki, bu ilin nəticələri keçən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə xeyli yaxşılaşmışdır. Belə ki, bu il I turdan sonra 40 və daha çox bal toplayanlar 666 nəfərdir. Keçən il onların sayı cəmi 459 nəfər olmuşdur".

Professor S.Əliyev çıxışının sonunda imtahanların gedişinə ciddi nəzarət olunacağını və neqativ hallarla bağlı hər bir siqnala çox kəskin reaksiya verəcəyini, həm Təhsil Nazirliyində, həm də universitetimizdə imtahan prosesinə nəzarət məqsədilə qaynar xətt və operativ qərargahın fəaliyyət göstərəcəyini deyib. O, 2021-ci il məzun buraxılışı və "Azərbaycan həkiminin andı"nın qəbulunun iyun ayının üçüncü ongünlüyünə təyin olunacağını da şura üzvlərinin diqqətinə çatdırıb, Dövlət Attestasiya sınaqlarına və yaz sementinin imtahan sessiyasına bütün hazırlıq işlərinin yekunlaşdırıldığını, kollektivin bu məsul və çətin işin öhdəsindən bacarıqla gələcəyinə inandığını bildirib.

Mövzu ətrafında müzakirələrə qatılan Bioloji kimya kafedrasının müdiri, professor Gülnarə Əzizova və III cərrahi xəstəliklər kafedrasının müdiri, professor Fariz Camalov onlayn dərslər və əldə olunan nəticələrdən danışdı. Aralıq qiymətləndirmə zamanı maksimal bal toplayanların olduğunu, sərbəst işlərə marağın xeyli artdığını və kliniki bacarıqların, vərdişlərin aşılması üzrə məqsədyönlü məşqlərin aparıldığını söyləyərək, yaz sementinə hazırlığın vəziyyətini qənaətbəxş qiymətləndiriblər.

Məruzə və çıxışlarda səslənən fikirlərə münasibət bildiren rektor G. Gəraybəyli, ilk növbədə yeni reallıqlarla hesablaşmaq zərurətini yarıdığını deyib. Onun sözlərinə görə,

1-2 il əvvələdək bizə yad olan pandemiya, epidemiya, onlayn dərslər, hibrid dərslər, distant təhsil kimi ifadələr çox sürətlə həyatımıza daxil olublar. Ona görə də təhsil prosesimizi, bütün fəaliyyətimizi bu yeni reallığa uyğun qurmalyıq: "Bildiyiniz kimi, son illər universitetimizdə müxtəlif istiqamətlər üzrə bir çox islahatlara start verilib. Əsas diqqət isə tədrisin keyfiyyətinə yönəldilib. Pandemiya bu prosesi bir qədər ləngitsə də, islahatlar yeni situasiyaya uyğun aparılır. Ötən ilin avqustunda təsdiq olunan yeni standartlar tədris prosesinin bir çox tələblərinə dəyişikliklər nəzərdə tutur. Dərs saatlarının azalması, tədrisin mahiyyətinin dəyişməsi, daha çox vərdişlərə, bacarıqlara diqqət yetirilməsi həmin dəyişikliklər sırasında. Nəticədə bəzi kafedraların dərs yükü azalır, bəziləri isə hətta bağlana bilər. Bununla yanaşı, gələcəkdə yeni çağırışların, tələblərin meydana çıx-

bu müttəfiqliyə və bu qardaşlığa uyğun atmalıdırlar".

Rektor bu günlərdə Türkiyədən 2 böyük nümayəndə heyətini qəbul etdiyini, onlarla faydalı müzakirələr apardığını xatırladı. Daha sonra fevralın 15-dən başlayan hibrid – bəzi kurslarda onlayn, bəzi kurslarda isə canlı dərslər zamanı yaranan çətinliklərdən də söz açıb. Əvvəllər onlayn dərslərin tibbi təhsilin keyfiyyətinə mənfi təsir göstərdiyini deyən bəzi müəllimlərin sonradan fikirlərini dəyişərək bu şəraitdə canlı dərslərin əleyhinə çıxmasını təəssüf hissi ilə yada salıb. Ancaq bütün çətinliklərə baxmayaraq, sementin müvəffəqiyyətlə başa çatdığını söyləyib.

Universitetin rəhbəri bəzi kliniki kafedralarda canlı dərslər zamanı tələbələrə xəstələrin az nümayiş olunmasını, dərslərin sırf nəzəri formatda keçirilməsini mənfi hal kimi dəyərləndirib: "Tələbələr haqlı olaraq mənə sual ünvanlayırdı ki, bu dərslərin onlayn dərslərdən fərqi nədir? Əgər biz kabinetdən bayıra çıxmırıqsa, müəllim kitabdan hansısa abzası, hansısa mövzunu danışırırsa, heç bir əyani vasitə, xəstə və ya mulayim nümayiş etdirilmirsə, bu necə canlı dərslərdir?"

Yeni yaradılan Tibb təhsili və innovasiya şöbəsi haqqında şura üzvlərinə məlumat verən rektor bildirib ki, şöbə fəaliyyətini mövcud tədris prosesinin təhlili əsasında müəyyən təkliflərin hazırlanmasına yönəldəcək.

ATU-nun rektoru bəzi kafedra müdirlərində hələ də köhnə stereotiplərin qaldığını, həmin vəzifəyə seçilən şəxslərin o adı doğrultmalı olduqlarını, əks halda konkret tədbirlər görülməyəcəyini vurğulayıb.

Yekun nitqində tələbələrə bilayinə qiymətləndirilməsi metodlarına da toxunan professor G. Gəraybəyli davamiyyətə görə qiymətləndirmənin ləğv olunmasını məqsəduyğun hesab edib.

Sonra digər məsələlərin müzakirə-

ması ilə yeni ixtisas və kafedraların açılması da mümkündür".

G. Gəraybəyli tibb təhsilinin keyfiyyətini yüksəltmək üçün niyə daha çox Türkiyə universitetlərinin tibb fakültələrinin proqramlarına və onların

apardığı təhsil formatına istinad edilməsi barədə ona ünvanlanan suala ölkə başçısı cənab İlham Əliyevdən sitat gətirməklə cavab verdiyini vurğulayıb: "Cənab Prezidentin Türkiyənin təhsil nazirini qəbul edərkən söylədiyi fikir səslənən suallara ən aydın cavabdır. Prezident bildirmişdir ki, Türkiyənin təcrübəsi bizim üçün çox önəmlidir. Çünki biz elə bir güclü müttəfiqlik yaratmışıq ki, gələcək nəsillər öz addımlarını

sine başlanılıb.

Dərslər, dərslər vəsaitləri, metodik vəsaitlərin nəşrinə razılıq verən Elmi Şura sonda Beynəlxalq əlaqələr üzrə prorektor, dosent Orxan İsayev həm müqavilələrin elektron qaydada bağlanması, həm də müvafiq sənədlərin elektron qaydada qəbulu barədə təklifini, eyni zamanda elmlər doktoru işlərinin mövzusunun və elmi məsləhətçisini, elmi adları təsdiqləyib.

Arif MƏMMƏDLİ

Prezident təqaüdçüsü olan məzunlarla görüş keçirilib

Universitetimizin Tədris Cərrahiyyə Klinikasında II Müalicə-profilaktika fakültə rəhbərliyinin Prezident təqaüdçüsü olan məzunlarla görüşü baş tutub.

Görüş zamanı fakültənin dekani, dosent İsrail Məhərrəmbəyli "Prezident təqaüdçüsü" kimi yüksək titulu təhsil müddəti boyunca qoruyub saxlamağı bacaran məzunları təbrik edib. Onlara gələcək fəaliyyətlərində uğurlar arzulayan İ.Məhərrəmbəyli hər birinin peşəkar mütəxəssis kimi tanınmasını diləyib.

Tədris Cərrahiyyə Klinikasının direktoru, professor Surxay Hədiyev də məzunları tədris ilini müvəffəqiyyətlə başa vurmaları münasibətilə təbrik edib. Onlara peşəkar həkim kimi nailiyyətlər qazanmağı,

daim yüksəklikdə olmağı arzulayıb.

Qeyd edək ki, Nigar Mirzəyeva, Namazəli Bəğəliyev, Təranə Şirinbəyli və Səbinə Sədrəddinova bütün təhsil müddəti boyunca – 2015-ci ildən 2021-ci ilədək Prezident təqaüdçüsü olublar. Görüş zamanı onlara fakültə rəhbərliyi tərəfindən xatirə hədiyyələri təqdim olunub.

Görüşdə fakültənin dekanı müavinləri Zabit Məmmədov, Arzu Bəydemirova və akademik məsləhətçi Nərimin Bayramova iştirak ediblər.

Fakültə Elmi Şurasının onlayn iclası baş tutub

I Müalicə-profilaktika fakültəsinin növbəti Fakültə Elmi Şurasının onlayn iclası keçirilib. İclasa fakültənin dekani, tibb üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Elşad Novruzov sədrlik edib.

Əvvəlcə Neyrocərrahlik kafedrasının müdiri, tibb üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Rövşən Xəlilzadə son iki il ərzində kafedrada görülən işlər, tədrisin təşkili və dərslərin keçirilməsi, kafedrada davam etdirilən elmi işlər haqqında məlumat verib. Həmçinin, kafedra daxilində bütün əməkdaşlar tərəfindən müxtəlif növ neyrocərrahi əməliyyatların həyata keçirilməsindən və kafedra əməkdaşlarının Vətən müharibəsi dövründə göstərdikləri tibbi yardımlardan da danışılıb. Hesabatın sonunda kafedra üzrə bəzi çatışmazlıqlar, yeni tədris vəsaitlərinin hazırlanmasında zəruriliyi qeyd edilib.

Daha sonra tibb üzrə fəlsəfə doktoru elmi dərəcəsinə iddia olunan dissertasiya işləri üzrə Nevrologiya kafedrasının əməkdaşı Leyla Rəhimova, Uşaq cərrahliyi kafedrasının əməkdaşı Könül Musayeva, I Mamalıq ginekologiya kafedrasının əməkdaşı Günay Həsəni, tibb elmləri doktoru elmi dərəcəsi üzrə isə Histologiya, embriologiya və sitologiya kafedrasının əməkdaşı Nigar Quliyeva müxtəlif məruzələrlə çıxış ediblər.

Şura üzvlərini maraqlandıran mövzularda müzakirələrin ardınca müxtəlif kafedralar üzrə müsabiqədə iştirak edən əməkdaşların onlayn seçkisi keçirilib.

Əcnəbi tələbələr Qarabağda

Ölkəmizdə təhsil alan əcnəbi tələbələrin işğaldan azad olunmuş Füzuli və Cəbrayıl rayonlarına səfəri təşkil edilib. Səfər Təhsil və Müdafiə nazirlikləri, Bakı Şəhər Gənclər və İdman Baş İdarəsinin birgə təşkilatçılığı ilə baş tutub. Səfərə 16 ali təhsil müəssisəsinin 31 ölkəni təmsil edən 40 tələbəsi qatılıb.

Səfər çərçivəsində Füzuli rayonunda qədim məscid, qəzet redaksiyası, köhnə qəbiristanlıq, Cəbrayıl rayonunda Xudafərin körpüsü, su elektrik stansiyası, "Dostluq bulağı", "Qədim çinar", yay kinoteatrı ziyarət olunub. Bu ərazilərdə düşmənin törətdiyi dağıntılar tələbələrə

nümayiş etdirilib. Eləcə də Cəbrayıl rayonunda xidmətdə olan əsgər və zabitlərlə görüş keçirilib. Səfər zamanı əcnəbi tələbələr tərəfindən Azərbaycanın böyük ölçülü dövlət bayrağı açılıb və "Qarabağ Azərbaycandır!" şüarı səsləndirilib.

Qarabağın Azərbaycan üçün əhəmiyyətini, bölgənin tarixi və zəngin mədəni irsini dünya ictimaiyyətinə çatdırmaq məqsədilə "Nargis" jurnalının Qarabağ mədəniyyətinə və tarixinə həsr olunmuş

"Karabakh is Azerbaijan" adlı xüsusi buraxılışı əcnəbi tələbələrə paylanılıb.

Sonda xatirə şəkli çəkdirilib, əcnəbi tələbələrin təəssüratları dinlənilib.

Səfərdə Azərbaycan Tibb Universitetindən Türkiyə vətəndaşı Bekir Enes Evdi və İraq vətəndaşı Baraa Abbood iştirak ediblər. Səfər təəssüratları haqqında danışan Bekir Enes düşmən vəhşiliklərindən dəhşətə gəldiyini, eyni zamanda Qarabağın təbii gözəlliyinə vurulduğunu bildirib.

Əsaslı kitabxanada Nizami Gəncəviyə həsr olunmuş sərgi

ATU-nun Əsaslı kitabxanasında Azərbaycan və dünya ədəbiyyatına dəyərli töhfələr vermiş, Şərq və Qərbi birləşdirən humanist sənətkar, dahi müfəkkir Nizami Gəncəvinin əsərlərindən ibarət "Nizami Gəncəvi-880" adlı sərgi təşkil olunub.

Bu haqda açıqlama verən kitabxananın müdiri Ziyafət Eminova qeyd edib ki, Nizami Gəncəvi tarixə həm də tibb, təbabət

haqqında qiymətli fikirləri ilə düşüb. Onun yaradıcılığında, oğluna nəsihət şəklində yazılmış şeirlərində çiçək, vəba xəstəlikləri, onların müalicəsi, zəli qoyma prosesi, insan orqanlarının necə işləməsi haqda maraqlı fikirlər var.

Şair çiçək xəstəliyinin yoluxucu olması, sağlam uşağı həmin xəstəliyə tutulanlardan təcrid etmək barədə belə yazır:

*Çiçəyi kənarında tutun uşaqdan,
Yoxsa zəhərlənər uşaqdakı qan.*

Nizami Gəncəvi öz əsərlərində ağciyəri "ılıq nəfəs sahibi", ürəyi "qızıl atlı süvari", "yaqut əbali zəfər əsgəri", öd kisəsini "acıdil, cavan casus" (qədim təbabətə görə, öd kisəsinin iki ağız var. Biri ağciyəre, digəri mədəyə açılır), dalağı "qara kələ", mədə və bağırsaqları "kəməndatan", böyrəkləri "mishədən pəhləvanlar" kimi ifadə edir.

Yaxud insanda qan artıqlığı, qan təzyiqi olanda neşter vasitəsilə çərtərək qan alınmasının vacib olduğunu belə təsvir edir:

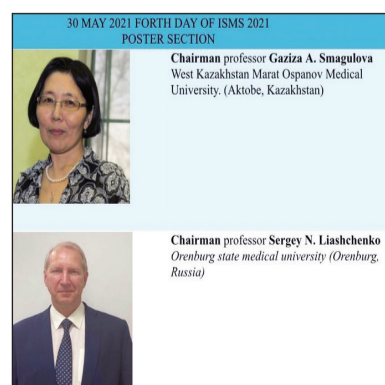
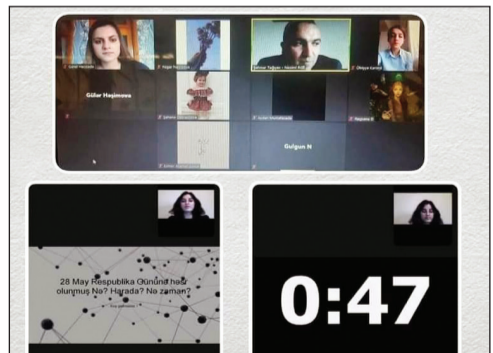
*Bədəndə həddən artıq olsa qan,
Neşterlə tökərlər onu damardan.*

ATU-nun komandası intellektual yarışın qalibi olub

Bu günlərdə Azərbaycan Tibb Universitetinin Tələbə Həmkarlar İttifaqı Komitəsinin və Nəsimi rayon Gənclər və idman idarəsinin birgə təşkilatçılığı ilə onlayn formatda "Nə? Harada? Nə zaman?" intellektual oyunu keçirilib.

Yarışın nəticələrinə əsasən, ATU-nun "Sinaps" komandası I yer, Azərbaycan Dillər Universitetinin "Winners' team" komandası II yer, Bakı Dövlət Universitetinin "1984" komandası III yerdə qərarlaşıb.

Yarıda universiteti ATU THİK intellektual oyunlar klubunun üzvləri Anar Kərimxanov, Rüfət Əzimli, Orxan Pənahov, Ülker Məmmədova və Şəbnəm Kərimzadə təmsil ediblər.

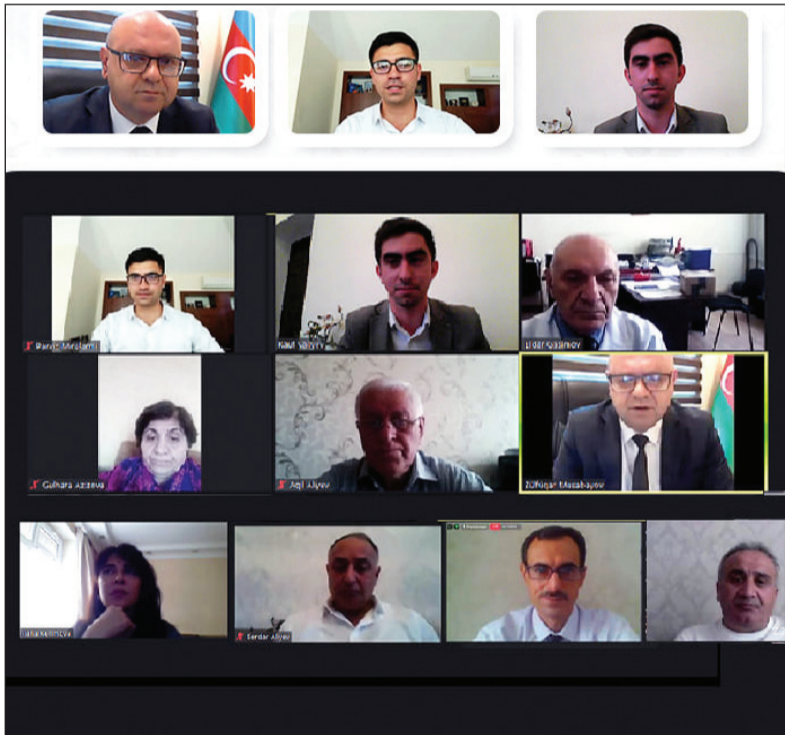

Əməkdaşımız beynəlxalq simpoziumda çıxış edib

Qazaxıstanın Almatı şəhərində XXVII Beynəlxalq ATU-nun İnsan Anatomiya-Morfoloji Elmlər Simpoziumu və tibbi terminologiya kafedrasının assistenti Səbinə Əliyeva simpoziumda "Müxtəlif formalı üz kəllələrində "Hüceyrə, toxuma, orqanlar asimmetriyanın öyrənilməsi" - təcrübə, yenilik və tərəqqi" mövzusunda çıxış edib.

«Rezidenturaya birlikdə hazırlaşaq» layihəsinə start verilir

Ötən il tələbə və rezidentlərin razılığını nəzərə alan rektor, professor Gəray Gəraybəyli layihənin bu il də davam etdirilməsini tapşırıb

Azərbaycan Tibb Universiteti, Azərbaycan Tələbə Gənclər Təşkilatları İttifaqı (ATGTİ) və ATU-nun Tələbə Gənclər Təşkilatının (ATU TGT) birgə təşkilatçılığı ilə «Rezidenturaya birlikdə hazırlaşaq» layihəsinin açılışı baş tutub.

Açılışda ATU-nun tərbiyə işləri üzrə prorektor, dosent Zülfüqar Musabəyov, ATGTİ-nin sədri Pərviz Mirələmli, ATGTİ-nin sədr müavini, ATU TGT sədri Rauf Vəliyev və layihə çərçivəsində baza fənləri üzrə vebinarlara qoşulacaq ekspert-müəllimlər iştirak ediblər.

Görüşü giriş sözü ilə açan prorektor Zülfüqar Musabəyov layihənin artıq 2-ci ildir ki, təşkil olunduğunu diqqətə çatdırıb. Z.Musabəyov qeyd edib ki, çətin pandemiya dövründə rezidentura imtahanına hazırlaşan tələbələrə bu işdə dəstək olmaq çox vacibdir və bu baxımdan layihənin əhəmiyyəti böyükdür: «Ötən il təşkil olunan layihədən iki mindən çox tələbə və məzmunuz yararlanıb, vebinarlar sosial şəbəkələrdə iyirmi mindən çox şəxs tərəfindən izlənilib. Bu olduqca önəmli nəticədir. Onu göstərir ki, tələbələr tərəfindən layihəyə çox böyük maraq var və məhz bu səbəbdən eyniadlı layihə bu il də təkrar baş tutacaq».

ATGTİ-nin sədri Pərviz Mirələmli çıxışında qeyd edib ki, ATU TGT-nin təşəbbüsü ilə keçirilən layihənin davamlı olması, bu il

yenidən təşkil edilməsi ona ciddi tələbat olduğunu göstərir. Layihənin gedişinə uğurlar arzulayan P.Mirələmli ATGTİ-nin bu işə tam dəstəyini ifadə edib.

Sonda çıxış edən ATU TGT sədri Rauf Vəliyev bildirib ki, ötən il olduğu kimi, bu il də tələbələrimiz müvafiq qeydiyyat prosesindən keçərək layihəyə qoşulmaq imkanı qazanacaqlar: «Vebinarlar Zoom tətbiqi üzərindən baş tutacaq və təşkilatın feysbuk səhifəsində canlı yayımlanacaq. Tələbələrimizi layihədə fəal iştirakı dəvət edirəm və imtahanda hər birinə uğurlar arzulayıram».

Daha sonra ekspert-müəllimlərdən professor Eldar Qasimov, professor Gülnarə Əzizova, dosent Aqil Əliyev və dosent İlahə Kərimova layihənin gedişi ilə bağlı öz tövsiyələrini veriblər.

Qeyd edək ki, layihə ilk dəfə 2020-ci ilin iyul-avqust aylarında keçirilib. İki ay ərzində müvafiq fənlər üzrə ekspert-müəllimlərin iştirakı ilə vebinarlar təşkil olunub. Ötən il layihə ilə bağlı müsbət fikirlər, tələbə və rezidentlərin yüksək səviyyədə razılığı nəzərə alınaraq, ATU-nun rektoru, professor Gəray Gəraybəylinin tapşırığı ilə layihənin bu il də davam etdirilməsinə qərar verilib. Bu tədris ilində müvafiq vebinarların may-iyun aylarında keçirilməsi planlaşdırılır. Layihə çərçivəsində iştirakçılar ekspertlər tərəfindən izah olunan mövzuları dinləyə və onlara suallarını ünvanlaya biləcəklər.

Sağlam bədəndə sağlam ruh olar - bu aforizm leksikonumuza çoxdan daxil olsa da, bu gün də aktualdır, sabah da elə olacaq. Bəlkə də o səbəbdəndir ki, cəmiyyətlər dəyişsə də, insan sağlamlığının təminatçısı olan həkimlərə inam və rəğbət hissi qətiyyənlə dəyişməyib, yəni azalmır. Əsas hədəfimizin xoşbəxt gələcək üçün sağlam nəsil yetişdirməyə yönəldiyini düşünəndə isə, bu rəğbət hissi daha da böyüyür. Ürəyimizə rahatlıq gətirən elə bu xoş düşüncələrlə ATU-nun Tədris Cərrahiyyə Klinikasının uşaq kardioloqu Elşən Rzayevlə görüşə yollanırıq.

nir. Qohum evlilikləri həm ürək, həm genetik xəstəlikləri artırır. Hər regionun öz spesifikasiyası var. Kritik anadangəlmə ürək qüsurları uşaq doğulduğu anda müdaxilə tələb edir. Digər qüsurları isə zamanlamaqla 6 aylığında, 1 yaşında, 2-3 yaşında əməliyyat etmək mümkündür. Ən vacib məsələ anadangəlmə qüsurları erkən yaşlarda aşkarlamaqdır».

Kardioloq bəzi valideynlərin uşaqlar böyüdükcə ürək döyüntüsünün azalmasından narahatlıq keçirməsinə də aydınlıq gətirdi. Bildirdi ki, bu, normal haldır, uşaq doğularkən ürək döyüntüsü 130-150-dən başlayır. Tədricən azalır, yetkinlik yaşına çatdıqda, 70-80-ə enir. Əksinə, ürək döyüntülərinin azalmaması ciddi

yev özünü bayılma şəklində bürzə verən uşaq aritmiyalarından, pasiyentlərin fərdi xüsusiyyətlərindən asılı olaraq əməliyyatların açıq və qapalı aparılmasından da danışdı. Sonrakı peşmançılıqı önləməkdən

«Uşaqları erkən yaşlarında kardioloji müayinə etdirmək vacibdir»

Pediatrik-invaziv kardioloq Elşən Rzayev Vətən müharibəsində tibb xidməti zabiti kimi iştirak edib

Müayinə otağındadır. Qaygılı görünən valideynlərin, hələ xəstəliklərinin fərqi varmıyən körpələrin əhatəsindədir. Müayinənin bitməsinə gözləyirik. Otaqdan çıxanda simasındakı narahatlıq nəzərimizdən qaçmır. Suallımızı gözləmədən narahatlığının səbəbini bizimlə bölüşür: «İndicə müayinə etdiyim uşaq ağırlaşma ilə gəlib. Ağciyər tamamilə yüklənib, sıradan çıxıb. Vaxtında yoxlanılıbsaydı, əvvəlcə dərman müalicəsi alar, sonra isə bir əməliyyatla sağalardı. Artıq əməliyyat şansını itirib. Hazırkı vəziyyətdə bir neçə dəfə əməliyyat olunmalıdır. Amma bu əməliyyatların uğurla nəticələnməsi ehtimalı da çox aşağıdır».

2015-ci ilin sonlarından uşaq kardioloqu kimi çalışan Elşən Rzayev bizimlə söhbəti zamanı Azərbaycanda pediatrik kardiologiyanın yeni yaranmağa başladığını bildirdi. Onun sözlərinə görə, əhalidə «ürək xəstəliyi ancaq yaşlı adamlarda olur» kimi bir fikir formalaşmışdır: «Əslində isə uşaqlarda anadangəlmə ürək qüsuru hallarına, xüsusilə də kritik anadangəlmə ürək qüsurlarına çox rast gəli-

ötrü uşaqları erkən yaşlarında ən azı bir dəfə yoxladırmağı valideynlərə tövsiyə etdi.

Söhbətimizin axarı 44 günlük Vətən müharibəsinə də gəlib çıxdı. Öyrəndik ki, Elşən həkim müharibənin əvvəlindən tibb xidməti zabiti kimi ordu sıralarına çağırılıb. Füzuli, Cəbrayıl, Xocavənd, Hadrut, Daşaltı, Şuşa istiqamətlərində yaralılara tibbi yardım göstərib. Bir günü bir ilə bərabər olan müharibə yaşantılarından danışarkən çox fərqli hisslər keçirdiyini deyir. Onunla eyni klinikada çalışan cəbhə yoldaşı, necə deyərlər, ağır günün dostu Ruslan Gözəlovun adını çəkir. Bəzi epizodları həm ürək ağrısı, həm də qürurla xatırlayır.

Müsahibimiz hər bir müharibənin gedişinə güclü təsir göstərən zaman amilinə də toxunur: «Əgər İkinci Dünya müharibəsində bir yaralıya həkimin 10 dəqiqə vaxtı gəldisə, indiki müharibədə 3 həkim 40 dəqiqə ərzində 60 yaralıya yardım edirdi. Tibbi xidmətin işi həm də ona görə çətin idi ki, yaralıları hospitala çatdırarkən standart yollarla getmirdik. Nə yaxşı ki, igid əsgər və zabitlərimizin izini qoruyan, qələbəyə aparan həmin o yolları indi «Zəfər yolu» adlanıb».

problemdən xəbər verir.

Mütəxəssisin sözlərinə görə, uşaqda əl və ayaq soyuqluğu, dərinin göyərməsi qan dövranının pozulmasına işarədir və bu halda kardioloji müayinə mütləqdir. Eyni zamanda uşaq normal qidalanmırsa, çox tez-tez nəfəs alırsa, yaşlıları ilə müqayisədə fiziki hərəkətləri məhduddursa, yorulursa, yaşına uyğun kilo ala bilmərsə, ürək qüsurları yoxlamaq tibbi göstərişdir.

Pediatrik-invaziv kardioloq E.Rza-

Dövlət imtahanlarına hazırlıq məqsədi ilə treninqlər təşkil olunub

ATU-nun II müalicə profillaktika fakültəsində yekun dövlət imtahanlarına hazırlıq məqsədi ilə Mamalıq və ginekologiya, Daxili xəstəliklər, Cərrahi xəstəliklər fənləri üzrə Obyektiv Strukturlaşdırılmış Klinik İmtahanının (OSKI) bacarıq treninqləri təşkil edilib. Bu barədə adıçəkilən fakültənin dekanı, dosent İsrail Məhərrəmbəyli məlumat verib.

Bununla əlaqədar olaraq, II Mamalıq-ginekologiya, II Cərrahi xəstəliklər, III Cərrahi xəstəliklər, II Uşaq xəstəlikləri, Urologiya, Ümumi cərrahiyyə, Şüa diaqnostikası və terapiyası, II Daxili xəstəliklər, Terapevtik

və pediatrik propedevtika, Klinik farmakologiya kafedralarının professor və müəllim heyəti

tədbirə cəlb olunub. Fakültənin buraxılış kurs tələbələri treninqdə aktiv iştirak ediblər.

Universitetimizdə bronxial astma xəstələri üçün məktəb fəaliyyət göstərir

“Astma məktəbi” xəstələrin daha müasir və effektiv müalicə metodlarına keçməsinə yardımçı olur

Bronxial astmaya adekvat nəzarət etmək üçün xəstə öz xəstəliyi və müasir dərman terapiyasının imkanları barədə məlumatlı olmalıdır. Azərbaycan Tibb Universitetinin II Uşaq xəstəlikləri kafedrasının nəzdində, Tədris Terapevtik Klinikasında fəaliyyət göstərən “Astma məktəbi” məhz bu məqsəddə xidmət edir.

Məktəbdə dərslərin təşkili və aparılmasına məsul olan kafedranın dosenti Tahirə Pənahova bizimlə söhbətində bildirdi ki, terapiyanın və reabilitasiyanın bütün mərhələlərində təhsil proqramları xüsusi aktualıq kəsb etdir. Təhsil bronxial astmalı uşaqların kompleks müalicə proqramının zəruri tərkib hissəsidir. Hələ 1997-ci ildə 6 saylı Uşaq Klinik Xəstəxanasının bazasında yaradılmış “Astma məktəbi” “Uşaqlarda bronxial astma” Milli Proqramının müddəalarına, müvafiq metodik tövsiyələrə uyğun olaraq fəaliyyət göstərirdi. 2011-ci ildən isə “Astma məktəbi” ATU-nun Tədris Terapevtik Klinikasında professor Amaliya Əyyubova tərəfindən yaradılıb.

Sözünə davam edən T.Pənahova qeyd etdi ki, pediatrik “Astma mək-

təbi”nin məqsədi bronxial astmalı uşaqların terapiyasının effektivliyinin artırılması və xəstə yeniyetmələrin, eləcə də onların valideynlərinin maarifləndirilməsi yolu ilə xəstəliyin gedişinə nəzarət edilməsidir. Təlim həm stasionarda olanların, həm də ambulator xəstələrin qrupunda keçirilir.

“Astma məktəbi”ndə dərslərin nəzəri hissəsinə anatomiya, nəfəs almanın fiziologiyası, xəstəliyin mahiyyəti, kəskinləşmə simptomları; trigger, risk amilləri, profilaktika metodları, hipoaergen pəhriz və evdə şərait barədə informasiya; tutma baş verdikdə yardım göstərmə taktikası, bronxial astmanın dərman və qeyri-dərman müalicəsi, bazis və simptomatik dərman vasitələri haqqında məlumat mövzuları daxildir. Dərslərin praktik hissəsində isə xəstələrə düzgün inhalyasiya texnikasının, pikfloumetr, speyserdən istifadənin öyrədilməsi, xəstə uşağın və ailəsinin müxtəlif həyatı situasiyalarda düzgün davranış taktikasının işlənilməsi, hazırlanması nəzərdə tutulub. Uşaqlar burada tənəffüs gimnastikası elementlərini, simptomlara şəxsən nəzarət etməyi, nəbzi və nəfəs alma tezliyini saymağı öyrənirlər. Dərslər yaş qrupları nəzərə almaqla qurulur

və həkimin söhbəti, rol oyunu, uşaqlara suallar verilməsi formasında keçir. Qrup dərslərində valideynlərin də öz problemlərini bölüşmək imkanı olur. Təcrübə mübadiləsi həm xəstələrin, həm də həkimin gələcəkdə faydalı ola biləcək müşahidələrini zənginləşdirir. Məktəbin təcrübəsi Bakı şəhərində bronxial astmadan əziyyət çəkən uşaqlarda bir sıra xüsusiyyətləri aşkar etməyə imkan verib.

Məktəbdə təşkilati-metodik tədbirlərdən bəhs edən Tahirə xanım vurğuladı ki, bronxial astmanın

müalicəsində qeyd olunan çatışmazlıqları aradan qaldırmaq məqsədilə övladları bu xəstəlikdən əziyyət çəkən valideynlər üçün vəsait buraxılıb. Bununla yanaşı, məlumatlandırma səviyyəsi minimum olan poliklinikalarda sahə pediatrları üçün müvafiq terapiyanın müasir aspektləri haqqında müntəzəm mühazirələr təşkil edilir.

Adətən təlim kursundan sonra xəstələrin qəbul etdiyi dərman vasitələrinin spektri dəyişir. Belə ki, “Astma məktəbi” xəstələrin daha mü-

asir və effektiv müalicə metodlarına keçməsinə yardımçı olur, uşaq olan yerdə siqaret çəkilməsi məhdudlaşdırılır, tənəffüs gimnastikasıdan daha tez-tez istifadə edilir.

Beləliklə, ilkin profilaktika və ardıcılıq xəstəliyin fəsadlarını azaltmağa, vaxtında diaqnoz qoyub müalicə aparmağa imkan verir. Vahid mərkəzin köməyi ilə astmaya daha uğurla nəzarət olunur ki, bu da allergik xəstəliyi olan uşaqların həyat keyfiyyətini xeyli artırır.

M.ƏLƏKBƏRLİ

Uşaq hara, şəkərli diabet hara...

Gündüz Əhmədov: Yanlış qidalanma və hərəkətsizlik uşaqlar arasında endokrinoloji xəstəliklərin çoxalmasına səbəb olur

Nəhayət, 30 il gözlədiyimiz günün şahidi olduq. 44 günlük müharibədə Azərbaycan Ordusu öz gücünü göstərdi, xalqımızın qüdrətini ortaya qoydu. Azərbaycan Vətən müharibəsində qələbəsini rəsmiləşdirdikdən sonra Prezident İlham Əliyev Hərbi Qənimətlər Parkının yaradılması haqqında təşəbbüs irəli sürdü. Artıq açıq səma altında nadir park salınıb. Burada ermənilərin qoyub qaçdığı silahlar, ağır texnikalar, raket kompleksləri, hərbi nəqliyyat vasitələri, digər qənimətlər sərgilənir.

Son illər uşaqlar arasında endokrinoloji xəstəliklərdən əziyyət çəkənlərin sayı əvvəlki illərlə müqayisədə çoxalıb. Aparılan müşahidələr onu deməyə əsas verir ki, uşaqlarda ən çox şəkərli diabet xəstəliyi aşkar olunur, valideynlər uşaqlarında çəkinin artmasından və piylənmə prosesinin

sürətlə getməsindən şikayətlənirlər. Uşaqlarda bu xəstəliklərin hansı səbəbdən yaranması və onları qorumağın yolları barədə Azərbaycan Tibb Universitetinin Tədris Terapevtik Klinikasının Uşaq pulmonologiya, allergiologiya və endokrinologiya şöbəsinin müdiri, tibb üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Gündüz Əhmədov öz tövsiyələrini verir.

Şöbə müdirinin sözlərinə görə, endokrinoloji xəstəliklərə təkə böyük dərəcədə deyil, uşaqlarda da rast gəlinir. Təsnifatına görə, endokrinoloji xəstəliklər arasında uşaqlarda ən çox rast gəlinən şəkərli diabetdir. Endokrin sistemdə uşaqlar arasında bu tipli xəstələrin sayının daha çox olduğunu qeyd edən G.Əhmədov xəstəliyin yaranmasının səbəblərini də açıqlayıb: “Bu xəstəliyin yaranmasının səbəblərindən biri irsi, genetik faktordur. Belə ki, kimin ailəsində şəkər xəstəsi varsa, artıq o, həmin xəstəliyin bir daşıyıcısıdır. Bu da nə vaxtsa nəsilə özünü büruzə verə bilər”.

Diabet xəstəliyinə gənc və orta nəsil arasında daha çox təsadüf edildiyini deyən G.Əhmədov onların hər il lazımı müayinələrdən keçmələrinin vacibliyini vurğulayıb. Valideynlərə məsləhət görüb ki, uşaqlarının artıq çəki yığmaması, piylənmə ilə üzleşməməsi üçün qida rejiminə fikir versinlər: “Məlumdur ki, pandemiya uşaqlarda oturmaq həyat tərzini yaradıb. Hərəkətlə bağlı məhdudiyətlər onlarda piylənmə və artıq çəkinin yaranmasına səbəb olur”.

Şöbə müdiri Bakı şəhər 6 saylı uşaq xəstəxanasında qeydiyyatda olan şəkərli diabet xəstələrinin statistikasına barədə də açıqlama verir. Onun sözlərinə görə, 1997-ci ildə aparılan araşdırma zamanı aşkar

olunan diabetli xəstələrin sayı 15 olub. 2007-ci ildə 74, 2020-ci ildə isə 255 xəstə. Say artımının başlıca səbəbi kimi, həkim uşaqlarda psixoloji gərginliyin olmasını qeyd edib.

Şöbə müdiri maraqlı bir fakt da açıqlayıb. Belə ki, araşdırma zamanı bəlli olub ki, diabetli oğlan uşaqları qızlardan daha çoxdur. Həkim bunun səbəbini dünyaya gələn oğlanların sayının daha çox və onların genetikasının qızlardakından fərqli olması ilə izah edib. Bildirib ki, qızlar oğlanlarla müqayisədə özlərində topladıqları stressi daha asan ata bilirlər: “Uşaqlar arasında ən çox rast gəldiyimiz problem artıq çəkinin olması və piylənmədir. Piylənmə təkə diabet deyil, onkoloji xəstəliklər də yaradır. Qız uşaqlarında piylənmənin olması gələcəkdə döş vəzində onkoloji xəstəlik yarada, eləcə də ana olmaq qabiliyyətinə mənfi təsir göstərə bilər. Uşaqlar arasında bronxial xəstələrin sayının artması, oynaqlarında problemlərin, qaraciyərlərində piy hepatozunun yaranması da onlarda artıq çəkinin, piylənmənin müşahidə edilməsi ilə əlaqədardır”.

G.Əhmədov 12 yaşadək uşaqlarda piylənmənin qarşısını almaq üçün hansısa dərman vasitələrinin olmadığını diqqətə çatdırıb. Bildirib ki, bu səbəbdən valideynlər uşaqların qidalanmasına ciddi fikir verməli və açıq havada gəzmələrinə şərait yaratmalıdırlar: “Çalışsınlar ki, meyvə-tərəvəzdən çox istifadə etsinlər və yeməklərin arasındakı vaxtlarda onlara şirniyyat və digər un məmulatları verməsinlər. Bu məsləhətlərə əməl olunarsa, uşaqlarımızı gələcəkdə üzleşəcə biləcəkləri ağır xəstəliklərdən qorumaq mümkündür”.

Qabil ABDULLAYEV

Gənc həkim ağır əməliyyatı uğurla həyata keçirib

Bu günlərdə Azərbaycan Tibb Universitetinin Onkologiya kafedrasının doktorantı, ATU-nun Onkoloji Klinikasının onkoginekoloqu, uzman həkim Əkbər İbrahimov xəstə üzərində az hallarda rast gəlinən əməliyyat həyata keçirib. Belə ki, bir övlad anası olan 36 yaşlı xəstə üzərində 2018-ci ildə başqa bir klinikada laparoskopik üsulla yumurtalığın kistektomiya əməliyyatı icra olunub və əməliyyat materialının patohistoloji müayinəsində “Yumurtalığın bədxassəli şişi - qranuloza hüceyrəli şiş” aşkar edilib.

Xəstədə daha sonra heç bir tamamlayıcı əməliyyat və adyuvant müalicə aparılmayıb. Bu ilin fevral ayında həmin xəstə Azərbaycan Tibb Universitetinin Onkoloji Klinikasına üz tutub və

lazım olan müayinələr aparıldıqdan sonra ona cərrahi müdaxilə tövsiyə edilib. Həkimin bildirdiyinə görə, xəstə üzərində icra olunan əməliyyat Birincili sitoreduksiya (Total parietal peritonektomiya, total abdominal histerektomiya, bilateral salpingooforektomiya, appendektomiya, splenektomiya, total omentektomiya, sitoloji alınması) olub. Əməliyyatın 6 saat davam etdiyini vurğulayan Ə.İbrahimov qeyd edib ki, bu tip əməliyyatların potensial riskləri və ağırlaşmaları var.

Amma əməliyyatdan sonrakı dövr ağırlaşmalarız keçib və xəstə tam sağalma diaqnozu ilə evə yazılıb. Söhbət əsnasında gənc həkim onu da əlavə edib ki, dörd illik həkimlik fəaliyyəti dövründə buna bənzər çoxlu sayda ağır cərrahi əməliyyatlar həyata keçirib.

Məlumat üçün bildirik ki, Əkbər İbrahimov 2011-ci ildə ATU-nu fərqlənmə diplomu ilə bitirib. 2012-ci il ərzində Türkiyədə ÜDS (universitetlərarası ingilis dili), STS (tibb diplomunun xaricdə tanınması) və TUS (tibbdə uzmanlıq dərəcəsi) imtahanlarını uğurla keçərək, Hacettepe Universitetinin Obstetriya, ginekologiya və ginekoloji onkologiya kafedrasında uzmanlıq təhsilinə başlayıb. 2015-2017-ci illərdə Hacettepe Universitetinin Ginekoloji onkologiya şöbəsində onkoloji xəstələrin cərrahi müalicəsi üzrə ixtisaslaşıb.

2017-ci ildə uzmanlıq təhsilini başa vuran Ə.İbrahimov həmin ildən ATU-nun Onkoloji Klinikasında Onkologiya kafedrasının doktorantı kimi onkoginekoloq vəzifəsində çalışır.

Azərbaycana "Sputnik V" peyvəndinin növbəti partiyası gətirilib

Azərbaycana Rusiya istehsalı olan "Sputnik V" peyvəndinin növbəti partiyası gətirilib.

Səhiyyə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, Rusiyadan Azərbaycana ümumilikdə 80 min doza "Sputnik V" vaksini çatdırılıb.

Qeyd edək ki, martın 11-də Baş nazir Əli Əsədov 300 min doza "Sputnik V" dərman vasitəsinin Rusiyadan Azərbaycana idxalı ilə bağlı sərəncam imzalayıb.

Xatırladaq ki, mayın 2-də Rusiyadan Azərbaycana "Sputnik V" vaksininin 40 min doza peyvəndən ibarət

ilk partiyası gətirilmişdi.

Azərbaycanda "Sputnik V" vaksininin istifadəsinə isə mayın 18-dən başlanılıb.

XX daxili turnirin qalibi "Alfa" olub

Azərbaycan Tibb Universiteti Tələbə Həmkarlar İttifaqı Komitəsinin debat klubunun XX daxili turniri keçirilib. Turnir onlayn formatda baş tutub.

Açılışda iştirak edən THİK sədri E.Kərimli tələbələrə asudə vaxtını belə səmərəli keçirmələrini xoş qarşıladığını bildirdi və bundan sonra da THİK-in bu tip tədbirlərə dəstək olacağını qeyd etdi.

4 gün ardıcıl olaraq keçirilən turnirin final mərhələsində "Tədqiqatçı" və "İnkar mövqə" də isə "Alfa" komandası qərarlaşdı.

Hakimlərin qərarına əsasən, XX daxili turnirin qalibi "Alfa" olub.

Sonda ATU THİK-in debat klubunun XX daxili turnirinin ən yaxşı nəticələrini seçilib və komitəyə dəvət olunaraq sertifikatlarla mükafatlandırılıb.

Mükafatçılar:

Ən yaxşı I natiq: Məhəmməd Məmmədov

Ən yaxşı II natiq: Səsin Məmmədli, Lalə Rövşənova

Ən yaxşı III natiq: Fidan Seyfullayeva

Ən yaxşı IV natiq: Nəvəvan İmanzadə

Ən yaxşı V natiq: Süpan İbrahimov

Ən yaxşı VI natiq: Səddam Abidli, Fidan Davudlu, Fidan Məmmədli

Ən yaxşı VII natiq: Səkinə Ağazadə

Ən yaxşı VIII natiq: Xəlil Abasov

Ən yaxşı IX natiq: Sevinc Məmmədova

Ən yaxşı X natiq: Müqəddə Hüseynli, Səidə Bağırsova.

Turnirin ən yaxşı məşqçisi: Gülnaz Hüseynova ("Triumph" komandası)

Turnirin ən yaxşı hakimi: Emil Quliyev.

Gül suyu dəriyə müalicə etməklə yanaşı həm də təmizləyici keyfiyyətə malikdir

Keçmişdə gül suyundan yalnız xoş qoxulu ətriyyat kimi istifadə edilirdi. Zaman keçdikcə onun gözəllik sahəsində də bir sıra faydaları məlum oldu. Xüsusilə dəriyə qulluq vasitəsi kimi gül suyu geniş tətbiq edilir. Onun antibakterial, təmizləyici və tonlaşdırıcı xüsusiyyətləri var.

Gül suyu ultrabənövşəyi günəş şüalarının səbəb olduğu dəri yarıqlarının müalicəsində də mühüm rol oynayır. Yanıq ağrıları sakitləşdirir və sağaldır. Bu kosmetik vasitəni başqa məhlullarla birgə də istifadə etmək mümkündür.

Həmçinin, 6 xörək qaşığı gül suyu, 1 xörək qaşığı rəndələnmiş sabun və 1 xörək qaşığı qliserin qarışdırılaraq istifadə olunur. Quru dəri üçün isə gül suyuna 1 xörək

qaşığı badam yağı və 1 çay qaşığı qliserin əlavə edilib qarışdırılaraq tətbiq edilir.

Dermatoloqlar mağazada satılan losyon və toniklər əvəzinə gül suyundan istifadə etməyi tövsiyə edirlər, çünki gül suyu dəridəki məsamələri təmizləyir. Onu soyuducuda saxlamaq məsləhətdir və soyuq halda istifadə dəri üçün daha faydalıdır.

Tələbə və müəllimlərə sertifikatlar təqdim olunub

ATU-nun I Müalicə-profilaktika fakültəsinin Tələbə Elmi Cəmiyyətinin (TEC) 2020/2021 tədris ili üçün yekun görüşü keçirilib.

Görüşdə fakültənin dekanı, dosent Elşad Novruzov, I MPF TEC-in rəhbəri, dosent Rəna Rzayeva və fakültənin elmi cəmiyyətinin təşkilatı heyətinin üzvləri iştirak ediblər. Fakültə dekanı Elşad Novruzov təşkilatı heyətə öz təşəkkürünü bildirdi, onlara gələcək elmi fəaliyyətlərində müvəffəqiyyətlər arzulayıb.

Daha sonra rektor, professor Gəray Gəraybəyli tərəfindən imzalanmış sertifikatlar Tələbə Elmi Cəmiyyətinin işlərində, müxtəlif konfrans və vebinarların təşkilində yaxından iştirak edən tələbə və müəllimlərə təqdim edilib.

Qeyd edək ki, I Müalicə-profilaktika fakültəsi rəhbərliyinin dəstəyi ilə fakültə Tələbə Elmi Cəmiyyəti son bir ildə çoxsaylı tələbələrə diqqətini cəmlən "Klinika - Təməl Fənlərdə" adlı 7 vebinar silsiləsini və "Radioloji görüntülər necə oxunmalı - Toraks" adlı videokonfrans həyata keçirib. Vebinarlar, eyni zamanda "Yotube" kanalı vasitəsi ilə yayımlanıb, onlar 4000-ə yaxın izlənmə qazanıb. Görüşün sonunda tələbələrə uğurlar arzu edilib, növbəti tədris ilində daha da maraqlı işlərin görülməsi, tələbə elmi cəmiyyəti iclaslarının, müxtəlif elmi-praktiki konfransların təşkili barədə danışılib.

Hipervitaminoz vitamin-mineral komplekslərinin nəzarətsiz qəbulu nəticəsində inkişaf edir

Sağlam yaşamaq üçün orqanizmə daim müxtəlif maddələr - zülallar, yağlar, karbohidratlar və vitaminlər daxil olmalıdır. Lakin vitaminlərin normadan artıq qəbul edilməsi orqanizmə xeyirdən çox ziyan verə bilər. Hipervitaminoz vitamin-mineral komplekslərinin nəzarətsiz qəbulu nəticəsində inkişaf edir.

əlavəsi formasında, ya da normal qidalanma rejimini təmin etməklə bərpə etmək olar".

Mütəxəssislər vitaminlərin daha çox təbii məhsullar vasitəsilə qəbul olunmasını tövsiyə edirlər. Tərkibi pektin və aşı maddələri, A, B, S vitaminləri, eləcə də mineral maddələrlə zəngin olan alma, gilə və Erik kimi meyvələr gün ərzində qəbul edildikdə insan orqanizmini lazımi miqdarda xeyirli maddələrlə təmin edir. Tədqiqatlar göstərir ki, A, B, E və K vitaminləri çox qəbul edildikdə orqanizmdə yığılır və

nəzarətsiz istifadə olunduğu zaman hipervitaminoz adlanan xəstəliyə səbəb olur.

"C qrupu vitaminləri ehtiva edən qidalara əsasən sitrus meyvələri və brokkoli, kivi, çiyələk, cəfəri, ananas, kələm, noxud, yaşıl yarpaqlı tərəvəzlər və s. daxildir. B vitamininə isə tuna balığı və onun qara ciyəri, banan, quş əti, habelə bir sıra dəniz məhsulları aiddir", - deyə həkim-terapevt bildirdi.

Aparılan araşdırmalar nəticəsində məlum olub ki, orqanizmdə A vitamini çox olduqda şiddətli baş ağrısına, K vitamininin çox qəbul edilməsi qanın laxtalanmasına, S vitaminin çoxluğu isə böyrək daşlarının formalaşmasına səbəb olur. Ona görə də hər bir xeyirli maddənin zərərli cəhətləri olduğunu da unutmaq olmaz.

Etibarsız sayılır

İctimai səhiyyə fakültəsinin VI kurs, 627 C qrup tələbəsi Məmmədova Lalə Əfqan qızının adına verilmiş tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

2 sayılı Kliniki Uşaq xəstəxanasının işçisi Həmidova Afaq Bahadır qızına verilmiş əmək kitabçası itdiyi üçün etibarsız sayılır.

I Müalicə-profilaktika fakültəsinin VI kurs, 9 B qrup tələbəsi Qarayeva Sevil Taryel qızının adına verilmiş müvəffəqiyyət kitabçası itdiyi üçün etibarsız sayılır.

II Müalicə-profilaktika fakültəsinin akademik borcu qalan məzunu Cəbrayılzadə Cəbrayıl Rəfael oğlunun adına verilmiş müvəffəqiyyət kitabçası itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Allah rəhmət eləsin!

"Təbib" qəzetinin kollektivi ATU-nun Tədris və müalicə işləri üzrə prorektoru, professor Sabir Əliyevə əzizi

Əhməd Aslan oğlunun

vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Ümumi gigiyena və ekologiya kafedrasının müdiri, professor Mirzə Kazımov və Qidalanma və kommunal gigiyena kafedrasının müdiri, dosent İbrahim Əhmədov ATU-nun professoru Azər Xudiyevə qardaşı

Nizami Xudiyevin

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verirlər.

Tədris Cərrahiyyə Klinikasının kollektivi III Cərrahə xəstəliklər şöbəsinin müdiri, dr. Aydın Əliyevə anası

Xuraman xanımın

vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Ümumi gigiyena və ekologiya kafedrasının müdiri, professor Mirzə Kazımov Tədris Terapevtik Klinikasının müalicə işləri üzrə direktor müavini (baş həkim) Fəridə xanım Hacıyevə oğlu

Kamranın

vaxtsız vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Ümumi gigiyena və ekologiya kafedrasının müdiri, professor Mirzə Kazımov Tibbi mikrobiologiya kafedrasının professoru Nigar Ağayevaya qızı

Şəms Xuduyevanın

vaxtsız vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Bioloji kimya kafedrasının kollektivi kafedranın baş müəllimi İlhamə Kərimovaya bacısı

Mələhət xanımın

vaxtsız vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Baş redaktor
MƏĞRUR ƏLİYEV

Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.
Əlyazmalar geri qaytarılmır

Qəzet "Təbib" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılır, səhifələni, "Bəxtiyar-4" İKF-də çap olunur və universitet daxilində yayılır

ÜNVANIMIZ:
Mərdanov qardaşları - 98c
2-ci mərtəbə,
Tel.: 595-24-97
tabibqazeti@gmail.com

Lisensiya H - 022633
İndeks - 0269
Sayı 2250